

Súd: Okresný súd Pezinok
Spisová značka: 9C/19/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1719201238
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Lapšanská
ECLI: ECLI:SK:OSPK:2021:1719201238.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Pezinok, v konaní pred sudkyňou JUDr. Zuzanou Lapšanskou, v právnej veci žalobcu : G.. P. W., A.. XX.XX.XXXX, W. Q. F., P. A. XXXX/X, zastúpeného : JUDr. Eva Mišíková, advokátka, so sídlom v Bratislave, Partizánska č. 2 , proti žalovanej : Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 1 o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol :

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 2773,26 eur, do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 20. 250,- eur, do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd žalobu v časti o zapletenie 2800 eur a nároku na zaplatenie úrokov z omeškania zamietá.

Žalobcovi súd priznáva náhradu trov konania vo výške 87 %.

odôvodnenie :

1. Žalobou doručanou súdu dňa 28.06.2019 sa žalobca domáhal voči žalovanej náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy vzniknutej mu v súvislosti s nezákonným rozhodnutím vydaným v neprospech žalobcu. Skutkový dej opísal žalobca nasledovne : Dňa 05.02.2013 vydal Špecializovaný trestný súd v Pezinku rozsudok sp.zn. PK-1T/2/2012-4067, ktorým žalobcu uznal za vinného zo spáchania trestného činu subvenčného podvodu čiastočne dokonaného a čiastočne v štádiu pokusu a trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev čiastočne dokonanom a čiastočne v štádiu pokusu. Uvedený rozsudok bol odvolacím súdom v celom rozsahu zrušený a vrátený súdu na ďalšie konanie. Po opätovnom prejednaní Špecializovaný trestný súd Pezinok vydal rozsudok č.k. PK-1T/2012-4280 zo dňa 25.11.2014, ktorým odsúdil žalobcu za spáchanie trestného činu obzvlášť závažného subvenčného podvodu v štádiu prípravy zločinu a za obzvlášť závažný zločin poškodzovania finančných záujmov európskych spoločenstiev v štádiu prípravy a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní 5 rokov. Najvyšší súd SR zamietol odvolanie žalobcu proti rozsudku a tak rozsudok č.k. PK-1T/2012-4280 zo dňa 25.11.2014 nadobudol právoplatnosť. Dňa 09.03.2016 začal žalobcovi výkon trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Prešove. Z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu bol následne žalobca premiestnený do nemocnice pre odsúdených v Trenčíne. Dňa 12.06.2017 nadobudlo právoplatnosť uznesenie Okresného súdu Trenčín zo dňa 30.05.2017 sp. zn. 6Nt/155/2016, ktorým súd upustil od zvyšku trestu z dôvodu zlého zdravotného stavu žalobcu. Celkovo tak strávil žalobca vo výkone trestu 461 dní. Proti uzneseniu o zamietnutí odvolania podal žalobca dovolanie, o ktorom Najvyšší súd SR rozhodol tak, že uznesenie zrušil a prikázal vec opätovne prerokovať. V rozhodnutí konštatoval, že uznesením 3To 7/2015 zo dňa 02.03.2016 bol porušený zákon v neprospech obvineného. Následne Najvyšší súd SR rozhodol tak, že rozsudok Špecializovaného trestného súdu Pezinok zo dňa 25.11.2014, sp. zn. PK 1T 2/2012 zrušil a žalobcu oslobodil spod obžaloby z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Podaním zo dňa 04.10.2018 žalobca požiadal

Ministerstvo spravodlivosti SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy vzniknutej mu v súvislosti s nezákonným rozhodnutím, avšak s negatívnym výsledkom.

2. Žalobca ďalej uviedol, že výsledky trestného konania ukázali, že skutok za ktorý bol žalobca uznaný vinným nie je trestným činom a spod obžaloby bol oslobodený. Nezákonný výkon trestu odňatia slobody mal na neho a rodinu zničujúci vplyv. V rokoch 2002-2006 bol primátorom mesta Prešov, pričom aj po skončení funkcie mal v meste rešpekt a vážnosť. Po začatí trestného stíhania mu bolo zistené závažné nádorové ochorenie v dôsledku ktorého musel podstúpiť dve ťažké operácie. Bol odkázaný na invalidný vozík a starostlivosť. Hoci žiadal o odklad výkonu trestu, nebolo mu vyhovené. Trestné konanie trvalo 8,5 roka a najmä druhý rozsudok Špecializovaného trestného súdu spôsobil v jeho živote hlboký otras. Odlúčenie od rodiny a priateľov spôsobovali uňho pocity úzkosti a neistoty a hlboké frustrácie. Nikdy predtým nebol trestne stíhaný, žil bezúhonným životom a požíval vážnosť v očiach občanov Prešova. Podľa vyjadrenia žalobcu boli splnené všetky podmienky tak k náhrade škody, ako aj náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu bola spôsobená nezákonným výkonom trestu odňatia slobody.

3. Žalobca súdu predložil listinné dôkazy : potvrdenie o prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, žiadosť o predbežné prerokovanie a priznanie nároku na náhradu škody, oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, list - mimosúdne vyrovnanie, lekárska prepúšťacia správa, vyjadrenie Sociálnej poisťovne, navrhol pripojenie spisu Špecializovaného trestného súdu a vypočutie svedka.

4. Žalovaná sa k podanej žalobe vyjadrila podaním doručeným dňa 19.07.2019. Uviedla, že pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu je potrebné kumulatívne splnenie troch podmienok. Prvou je existencia nezákonného rozhodnutie, resp. nesprávneho úradného rozhodnutia, druhou je vznik škody a treťou je existencia príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou. Žalobca odvíja svoj nárok od čiastočne vykonaného trestu odňatia slobody, na základe právoplatného rozsudku, ktorý bol na základe dovolania zrušený. K výške nemajetkovej ujmy požadovanej žalobcom, žalovaná uviedla, že najviac prípustná suma priznaná ako odškodnenie, nemôže presiahnuť 50-násobok minimálnej mzdy, čo je v prípade žalobcu 20.250,- eur. Vznik nemajetkovej ujmy, je však žalobca povinný preukázať. V tomto prípade však žalobca dôkazné bremeno neuniesol. Rovnako potvrdenia Sociálnej poisťovne, ktoré žalobca predložil nie sú dostatočnými dôkazmi o skutočnosti, že nevyplácaním časti dôchodku vznikol žalobcovi ušlý zisk. Žalobca si rovnako nemôže uplatňovať nárok na priznanie úroku z omeškania, nakoľko mu nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy ešte nebol priznaný. V závere svojho vyjadrenia navrhla žalovaná žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

5. Na vyjadrenie žalovanej reagoval žalobca replikou, kde uviedol že nezákonné umiestnenie vo výkone trestu znamenalo pre neho zásah do práva na rodinný život a súkromie. Presun do nemocnice v Trenčíne toto odlúčenie ešte viac prehĺbilo. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy a vzniknutej škody, táto bola navrhnutá v súlade s praxou súdov Slovenskej a českej republiky.

6. Súd vykonal dokazovanie pripojením si spisu Špecializovaného trestného súdu 1T 2/2012, obsahom listín založených do súdneho spisu a pripojených k žalobe, výsluchom strán sporu a svedka.

7. Z obsahu spisu 1T 2/2012 súd venoval pozornosť rozhodnutiam, ktoré boli v rámci trestného konania vydané. Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, č.k. 1T 2/2012-4067 zo dňa 05.02.2013 bol žalobca uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu subvenčného podvodu, v štádiu prípravy na zločin a obzvlášť závažného zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností, v štádiu prípravy, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov, v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Uznesením najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č.k. 3To 7/2015 zo dňa 02.03.2016 bolo zamietnuté odvolanie žalobcu voči rozsudku 1T 2/2012-4067. Rozsudok 1T 2/2012 -4067 tak nadobudol právoplatnosť. Najvyšší súd SR v rámci dovolacieho konania rozsudkom 1TdoV 7/2016 zo dňa 14.06.2017 vyslovil, že uznesením 3To 7/2015 zo dňa 02.03.2016 bol porušený zákon a to v neprospech obvineného a toto rozhodnutie zrušil. Rozsudkom 3To 6/2017 zo dňa 13.12.2017 Najvyšší súd SR uvedený rozsudok zrušil a oslobodil žalobcu spod obžaloby s odôvodnením, že skutok, kladený žalobcovi za vinu, nie je trestným činom. Uznesením Okresného súdu Trenčín, zo dňa 30.05.2017, sp.zn. 6Nt 155/2016, súd upustil od zvyšku výkonu trestu odňatia slobody z dôvodu zhoršeného zdravotného stavu žalobcu.

8. Z lekárskej správy predloženej žalobcom vyplynulo, že žalobca je onkologický pacient, ktorému bolo ochorenie zistené v roku 2010, pričom následne absolvoval dve operácie. Podľa lekárskeho posudku zo dňa 13.09.2013 ide u žalobcu o ťažké zdravotné postihnutie, nádorové ochorenie kostí. Podľa opätovného posúdenia zdravotného stavu zo dňa 15.08.2018, je miera zdravotného postihnutia žalobcu 80 %.

9. Žalobca predložil súdu oznámenie Sociálnej poisťovne zo dňa 20.04.2016, podľa ktorého na základe začatia výkonu trestu, budú vykonávané zrážky zo starobného dôchodku a to vo v sume 198,09- eur mesačne, pričom výška poukazovaného dôchodku na účet žalobcu bude 362,91 eur mesačne. Dňa 27.06.2018 Sociálna poisťovňa žalobcovi oznámila, že počnúc júlom 2017 (po skončení výkonu trestu), mu bude poukazovať dôchodok v sume 569,20 eur.

10. Na nariadenom pojednávaní zástupcovia strán sporu zopakovali svoje vyjadrenia, totožne s písomnými.

11. Súd vypočul navrhovaného svedka Ing. Q. W., syna žalobcu. Svedok uviedol, že žalobca pracoval v Prešove vo verejnej funkcii, najskôr ako prednosta, neskôr ako primátor mesta. Všeobecne bol vnímaný ako čestný človek, veľmi spoločenský, športovec. V roku 2008 sa začali objavovať prvé informácie, že je žalobca vyšetrovaný v súvislosti s financovaním priemyselného parku, po meste kolovali rôzne informácie, zverejňovali sa články v miestnych novinách. Žalobca sa kvôli tomu trápil. V roku 2010 sa jeho zdravotný stav rapídne zhoršil, bola mu diagnostikovaná rakovina, bol operovaný. V tom čase bol i obvinený, čo bolo verejne známe a vplývalo to na situáciu v rodine. Neskôr bol operovaný vo Viedni a odkázaný na pomoc blízkych, najmä manželky. Tesne pred voľbami v roku 2016 bol žalobca odsúdený. Táto informácia bola zneužitá i vo volebnom boji. Dva, tri dni po rozsudku prišli policajti a odviekli ho, napriek tomu, že bol pripútaný na invalidný vozík. Bol umiestnený do Prešova, rodina ho 6 týždňov nevidela. Neskôr bol prevezený do Trenčína a po 3 mesiacoch ho mohla rodina konečne navštíviť. Návštevné hodiny boli raz za mesiac, celá rodina sa tam striedala. Medzi občanmi prebiehala petícia za udelenie milosti prezidenta, 6 biskupov písalo p. O. otvorený list. Všade to bolo medializované, avšak veľa ľudí reagovalo tak, že žalobcovi vyslovovalo podporu.

12. Dožiadaním adresovaným Okresnému súdu Prešov, bol realizovaný výsluch žalobcu, ktorý je zaznamenaný na zvukovom zázname. Žalobca uviedol, že zvažoval podanie žaloby, nakoľko sa nikdy s nikým nesúdil, ale odsedel si 15 mesiacov, takže napokon sa rozhodol, že žalobu podá. Prekvapilo ho ako zareagovala proti strana, keď odmietla zodpovednosť, čo bolo trochu bezcitné, nakoľko vedela, čo sa stalo. Fakt, že bol uznaný vinným z trestného činu bol preňho psychicky strašný, pretože aj v iných verejných funkciách a nikdy sa ničoho takého nedopustil. Bol to veľký stres a organizmus na to zareagoval, bol mu zistený nádor, absolvoval prvú operáciu. Prokuratúra tam 16 mesiacov nekonala, takže sa na čas upokojil, začal lepšie spať, avšak potom prišla obžaloba. Ochorenie zrecidivovalo, spával 4 hodiny denne. Súdny proces ani nemohol celý absolvovať, nakoľko mal silné bolesti. Avšak stále veril v spravodlivosť. V konaní boli predkladané rôzne domnienky, či dôkazy, ktoré mal vyvracať, avšak cítil sa bezmocne. Bol vyhlásený rozsudok, proti ktorému podal odvolanie. Vec bola odvolacím súdom zrušená a vrátená. V tom čase sa mu ochorenie opäť zhoršilo, na Slovensku nevedeli tento stav operovať a poslali ho do Viedne. V čase, keď rozhodoval Najvyšší súd SR, prebiehala volebná kampaň a súdny spor bol vo vzťahu k nemu zneužitý jeho protikandidátmi. Do výkonu trestu v Prešove nastúpil tak, že bol pripútaný na vozík a potreboval pomoc pri obliekaní, vychádzaní z cely, či premiestňovaní. Zariadenie nebolo pre vozičkárov vybavené, takže 6 týždňov presedel prakticky v cele. Mal obmedzené telefonovania, ťažko to znášal. Stalo sa mu, že mu spoluväzeň síce pomohol pri sprchovaní, ale potom ho nechal ležať a on sa nevedel sám obliecť. Ťažko to znášala aj rodina. Medzitým bolo podané dovolanie a on čakal na rozhodnutie súdu. Čas si krátil tým, že písal listy rodine. Ťažké to bolo aj pre manželku, ktorá odišla do dôchodku, aby sa mohla o neho starať. Bála sa, ako to bude s vnúčatami v škole, aby sa im nesmiali, že majú doma euro - podvodníka. Vzťahy v rodine ochladli, boli mierne narušené. Keď ho potom prepustili, tak nedokázal pochopiť, ako je možné že bol uznaný vinným zo spáchania zločinu za skutok, ktorý nie je trestným činom. Predtým bol bezúhonný občan a žalovaná toto neuznala, čo bolo sklamaním. Čo sa týka ochorenia a súvisu s trestným stíhaním, tak vždy bol športovec, roky bol v politike, zažíval stresy a nikdy sa to neprejavilo, až vtedy. Rok po vznesení obvinenia mu bol zistený nádor.

13. V záverečných vyjadreniach strany zotrvali sa svojej doterajšej argumentácii a návrhoch.

14. Podľa § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona (1.7.2004) a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi, ktorým je zákon č. 58/1969 Zb.

15. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

16. Podľa § 4 ods. 1 z. č. 514/2003 Z.z., vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu

- a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

1. škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,

17. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

18. Podľa § 15 ods. 1 z. č. 514/2003 Z.z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

19. S účinnosťou zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, v znení neskorších predpisov, bola upravená zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú výkonom orgánov verejnej moci, pričom predchádzajúci právny predpis ako sa ako celok zrušil. Táto právna úprava sa týka zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, orgánmi územnej samosprávy pri výkone samosprávy a tiež predbežného prerokovania nároku na náhradu škody a právo na regresnú náhradu. V prípade škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, štát zodpovedá za danú škodu v prípade nezákonného rozhodnutia, nezákonného zatknutia, zadržania alebo iného pozbavenia osobnej slobody, rozhodnutia o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutia o väzbe, alebo v prípade nesprávneho úradného postupu. Podľa oblasti výkonu verejnej moci, zákon č. 514/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, uvádza orgány, ktoré konajú v mene štátu vo veci náhrady spôsobenej škody v trestných veciach a to konkrétne, ak je škoda spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1., koná v mene štátu:

" a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní, ak škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci alebo ak škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu. Pre vznik škody, resp. zodpovednosti za škodu sa vyžadujú nasledovné predpoklady:

" a) nezákonné rozhodnutie, nezákonné zatknutie, zadržanie alebo iné pozbavenie osobnej slobody, rozhodnutie o treste alebo ochrannom opatrení, rozhodnutie o väzbe alebo nesprávny úradný postup. V prípade, že sa jedná o nezákonné rozhodnutie sa požaduje, aby bolo rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda, neskôr zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Je potrebné, aby poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok, avšak toto neplatí, ak sa jedná o prípady hodné osobitného zreteľa podľa § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., v znení neskorších predpisov. "Pre správnu interpretáciu tohto ustanovenia nestačí vychádzať len z jeho jazykového znenia, teda z doslovného gramatického výkladu, ale je nevyhnutné uplatniť výklad systematicky a teleologicky. Z hľadiska systematického výkladu objasňujúceho obsah právnej normy vo vzájomných súvislostiach s inými právnymi normami možno dospieť k záveru, že pokiaľ cit. ustanovenie § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. je umiestnené vo štvrtjej časti označenej ako spoločné ustanovenia, prichádza do úvahy jeho praktické uplatnenie (teda zahrnutie trov konania, ktoré vznikli aj v konaní, v ktorom bola vec postúpená inému orgánu do náhrady škody) aj v prípade zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktorej podmienky upravuje § 6 tohto zákona. Z hľadiska teleologického výkladu vychádzajúceho zo zmyslu a účelu právneho predpisu, ktorým je v prípade uvedeného zákona ochrana základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, nemožno lipnúť na formálnom zrušení (zмене) tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale splnenie tejto podmienky treba vykladať extenzívne. Za ústavne konformný treba preto považovať výklad, podľa ktorého v prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania v znesení obvinenia pre nezákonnosť."

" b) Škoda. Škodou podľa zákona č. 514/2003 Z.z., v znení neskorších predpisov, je skutočná škoda a ušlý zisk. Osobitosťou tejto úpravy je to, že tento zákon poškodenému výslovne priznáva aj nárok na náhradu straty na zárobku, a to aj v prípade, že nebola spôsobená škoda na zdraví (§ 25 ods. 2 cit. zákona). Tak ako má poškodený právo na náhradu majetkovej škody, má poškodený právo aj na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy a to v prípade, že by konštatovanie porušenia práva, nebolo dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu. Nemajetkovou ujmu je určitá náhrada za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu vo sfére fyzickej osoby. Je dôležité tu prihliadať na to, v akom rozsahu bola znížená česť, dôstojnosť a postavenie fyzickej osoby. Výška náhrady v peniazoch je voľne vyjadriteľná súdom, ktorý sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská.

" c) príčinná súvislosť medzi a) a b).

Osobitosťou náhrady škody je to, že pred uplatnením nároku na náhradu škody na súde treba spravidla nárok vopred prerokovať s príslušným orgánom podanou písomnou žiadosťou. Tento nárok má uspokojiť predovšetkým orgán príslušný na prerokovanie nároku. V prípade, že kompetentný orgán v lehote do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti neuspokojil nárok poškodeného čo i len sčasti, poškodený sa môže domáhať uspokojenia nároku na súde a tiež môže podať sťažnosť za prietahy v konaní. Právo na náhradu škody sa premlčuje v období do troch rokov odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode, resp. odo dňa doručenia oznámenia (rozhodnutia), kedy sa zrušilo alebo zmenilo právoplatné rozhodnutie. Najneskôr sa právo na náhradu škody premlčuje za desať rokov odo dňa, kedy bolo poškodenému doručené oznámenie (rozhodnutie), ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím o zatknutí, zadržaní alebo inom pozbavení osobnej slobody, ako aj v prípade rozhodnutia o treste, ochrannom opatrení alebo rozhodnutí o väzbe. V dobe, kedy sa predbežne prerokováva návrh, najdlhšie však počas šiestich mesiacov, premlčacia doba neplynie. Po ustálení, že na prejednávanej vec je potrebné aplikovať zákon č. 514/2003 Z.z o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú výkonom verejnej moci a po zistení, že žalovaná je vecne pasívne legitimovaná stranou v spore a že nebola vznesená námietka premlčania uplatneného nároku, súd vec právne posúdil, v zmysle vyššie uvedeného všeobecného výkladu. Ako je z vyššie uvedeného výkladu zrejmé, pre úspešné uplatnenie si nároku na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím štátu je kumulatívne splnenie nasledujúcich podmienok.

20. Prvou podmienkou, ktorú súd mal za splnenú, bola existencia nezákonného rozhodnutia. V danom prípade išlo o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, zo dňa 02.03.2016, sp.zn. 3 To 7/2015, pričom v konaní, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon v neprospech obvineného. Išlo o rozhodnutie, ktorým Najvyšší súd SR zamietol odvolanie proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo dňa 25.11.2014, sp. zn. PK -1T 2/2012, ktorým bol uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 6 písm. a/ trestného zákona v štádiu prípravy na zločin

podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona a obzvlášť závažného zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Trestného zákona, v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona a bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere päť rokov. V dôsledku zamietnutia odvolania, nadobudol rozsudok právoplatnosť a žalobca nastúpil do výkonu trestu počnúc dňom 09.03.2016, ktorý vykonával v Prešove, odkiaľ bol zo zdravotných dôvodov dňa 25.04.2016 premiestnený do NOO a ÚVTOS Trenčín. Proti rozhodnutiu o zamietnutí odvolania, podal žalobca dňa 03.03.2016 dovolanie. Najvyšší súd SR ako súd dovolací, toto rozhodnutie zrušil a vrátil odvolaciemu súdu na opätovné prejednanie. Následne Najvyšší súd SR, rozsudkom 3To 6/2017 zo dňa 13.12.2017 o odvolaní žalobcu rozhodol tak, že napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu zrušil a žalobcu oslobodil spod obžaloby. Vo výkone trestu strávil žalobca 461 dní.

21. Žalobca tvrdil, že na základe nezákonného rozhodnutia mu vznikla škoda i nemajetková ujma. Vznik škody odôvodnil ušlým ziskom vzniknutým zrážkami zo starobného dôchodku z dôvodu výkonu trestu odňatia slobody, ktoré boli vykonávané Sociálnou poisťovňou za účelom krytia trov výkonu trestu. Súdu predložil oznámenia Sociálnej poisťovne o začatí realizácie zrážok a ukončení zrážok. Súd mal za preukázané, že Sociálna poisťovňa z dôvodu začatia výkonu trestu zrážala žalobcovi 198,09 eur mesačne zo starobného dôchodku, pričom zrážky vykonávala 14 x, v celkovej sume 2773,26 eur. Po prepustení z výkonu trestu, Sociálna poisťovňa zrážky zo starobného dôchodku ukončila.

22. Príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, v danom prípade ušlým ziskom, mal súd za jednoznačne preukázanú. Nebyť rozhodnutia, ktorým súd zamietol odvolanie žalobcu, nenadobudol by odsudzujúci rozsudok špecializovaného trestného súdu právoplatnosť a žalobca by do výkonu trestu nemusel nastúpiť. Okamihom začatia výkonu trestu začala Sociálna poisťovňa s výkonom zrážok zo starobného dôchodku žalobcu a to podľa § 29 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z.z. Príčinná súvislosť je tu absolútne priama a jednoznačná.

23. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy, túto žalobca vyčíslil na sumu 24.000,- eur. Vychádzal pritom s § 17 ods. 3, 4 zákona č. 215/2006 Z.z., ktorý odkazuje na 50 násobok minimálnej mzdy, čo je maximum, ktoré je možné priznať osobe postihnutej násilným trestným činom. Žalobca navrhol za každý deň výkonu trestu odňatia slobody sumu 50,- eur ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá mu výkonom trestu vznikla. Súd v konaní zistil, že žalobca pracoval v rokoch 2002-2006 ako primátor mesta Prešov. V meste bol všeobecne váženým a rešpektovaným občanom. Mal povest' človeka, ktorý pracoval vždy čestne a najmä v záujme mesta a jeho obyvateľov. V rodine mal vybudované veľmi dobre vzťahy. Umiestnenie do výkonu trestu znamenalo pre žalobcu a jeho rodinu obrovský zásah do súkromia. Ako uviedol svedok, prvých šesť týždňov otca nevideli, neskôr boli povolené návštevy raz za mesiac. Keďže bol premiestnený do nemocnice v Trenčíne, rodina musela za ním cestovať. Ako vyplýva z lekárskej správy, v roku 2010 bolo žalobcovi diagnostikované závažné onkologické ochorenie. Súd nemal jednoznačne preukázané, že ochorenie je následkom trestného stíhania, ktoré začalo predtým. Nedá sa však ani jednoznačne vylúčiť, že stres mal na počiatok ochorenia vplyv. V čase nástupu do výkonu trestu, bol žalobca odkázaný na pomoc blízkych. Bol pripútaný na invalidný vozík, manželka mu robila opatrovateľku. Jeho stav sa vo ÚVT Prešov zhoršil natoľko, že musel byť prevezený do nemocnice pre odsúdených v Trenčíne. Z uznesenia Okresného súdu Trenčín, sp.zn. 6Nt 155/2016 zo dňa 30.05.2017 vyplýva, že žalobca mal obmedzenú schopnosť samostatne vykonávať úplne bežné denné činnosti, avšak nie je bezprostredne ohrozený na živote. V marci 2016 mu boli zistené metastázy na pľúcach. Okrem uvedeného prekonal žalobca trombózu stehennej tepny, ochrnutie ľavej dolnej končatiny, a iné. Okresný súd v Trenčíne, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, upustil u žalobcu od výkonu zvyšku trestu odňatia slobody. Keďže tunajší súd nemal za preukázané, že ku vzniku a progresii ochorenia došlo v súvislosti s trestným stíhaním a následne nezákonným rozhodnutím, nemohol brať pri hodnotení vzniku nemajetkovej ujmy do úvahy. Za najväčší zásah do práv žalobcu, ktorý vznikol v súvislosti s nezákonným rozhodnutím, je podľa názoru súdu zásah do práva na súkromie a do rodinného života. V ťažkom zdravotnom stave, odkázaný na pomoc rodiny a najmä manželky, nastúpil na výkon trestu do ÚVT Prešov, odkiaľ bol následne prevezený do Trenčína. Podľa vyjadrenia svedka, rodina ho rodina po troch mesiacoch konečne prvýkrát videla. Následne boli návštevy povolené raz za mesiac a rodina na ne musela cestovať. Vo výkone trestu strávil žalobca 461 dní. Ak zoberieme do úvahy fakt, že neskôr bol spod obžaloby oslobodený, nakoľko skutok, ktorého sa mal dopustiť nie je trestným činom, tak je to viac ako rok strateného života, stráveného v izolácii, bez podpory a pomoci blízkych. Právo na rodinný život, bolo v prípade žalobcu významným spôsobom narušené. V právnom štáte, ktorým Slovenská republika nepochybne chce byť, musí štát prevziať zodpovednosť za pochybenia orgánov verejnej moci. Je tiež zrejmé, že rozsudok o vine a treste

a následný pobyt v zariadení na výkon trestu zasiahne negatívne do cti a vážnosti dotknutej osoby a to aj v prípade, že táto osoba je neskôr oslobodená. Zvlášť pokiaľ ide o osobu, ktorá je verejne známa, vo verejnej funkcii a požívala všeobecnú úctu a rešpekt občanov. Oslobodzujúci rozsudok predstavuje síce zadosťučinenie, avšak nie absolútne. Vždy sa nájde časť verejnosti, ktorá bude poukazovať na fakt, že dotknutá osoba bola uznaná vinnou z obzvlášť závažného zločinu a odsúdená a tým spochybňovať česť a vážnosť daného človeka. Príčinná súvislosť medzi zásahom do práva na súkromie, do práva na rodinný život, do cti a ľudskej dôstojnosti a nezákonným rozhodnutím, v dôsledku ktorého došlo k obmedzeniu slobody žalobcu a tým aj k zásahu do vyššie spomínaných práv človeka, je opäť priama a bezprostredná. Ak by nebol žalobca nútený nastúpiť na výkon trestu, nebol by odlúčený od rodiny a mohol by si pokojne vykonávať svoje právo na súkromie a rodinný život.

24. Podľa § 17 ods. 3 z. č. 514/2003 Z.z. , výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na : a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b/závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d)závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

25. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žalobcom uplatňovaný nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy je dôvodný. Žalobca strávil 461 dní v zariadení na výkon trestu za skutok , ktorý nebol trestným činom. Bol odlúčený od rodiny, ktorá sa o neho v jeho ťažkom zdravotnom stave starala a ponechaný na pomoc personálu väzenskej nemocnice. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je podľa názoru súdu primeraná. 50 eur za každý deň pobytu vo výkone trestu, je v súlade s § 17 ods. 3,4 zákona č. 215/2006. Súd však konštatuje, že maximálna výška náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle uvedených predpisov je 20.250,- eur . Celková suma odškodnenia nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy za rok, v ktorom došlo k zásahu do práv poškodeného. V roku 2016 bola výška minimálnej mzdy 405,- eur za mesiac , teda 405 x 50 predstavuje sumu 20.250,- eur ako maximum novej náhrady. Žalovaná suma však túto čiastku prevyšovala o sumu 2800,- eur a preto v tejto časti súd žalobu zamietol. Súd zamietol žalobu i v časti priznania úrokov z omeškania, nakoľko jeho priznanie je možné iba v prípade ak je ten, kto má plniť , v omeškaní. Povinnosť plniť , vznikla žalovanej dlžníkovi až právoplatnosťou rozsudku a nie skôr, preto o omeškaní nie je možné hovoriť. Omeškanie žalovanej nezakladá podanie žiadosti o prerokovanie nároku na náhradu škody, ale až právoplatné rozhodnutie súdu, kde je zároveň určená lehota na plnenie. Až po jej márnom uplynutí, by sa žalovaná do omeškania dostala.

26. Súd vyhovel návrhu žalovanej a umožnil zaplatenie priznanej sumy v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a nie štandardne v lehote 3 dní, odo dňa právoplatnosti rozsudku, nakoľko žalovaná poukázala na zložitosť mechanizmu vyplácania peňazí zo Štátnej pokladnice.

27. Žalobca bol úspešný v rozsahu 87 % , keďže časť žaloby (o 2800,- eur a úrokov z omeškania) súd zamietol. Právo na náhradu trov konania mu teda neprislúcha v celom rozsahu, ale iba v rozsahu jeho úspechu a to podľa § 255 ods. 2 Csp.

Poučenie:

Podľa § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, je proti tomuto rozhodnutiu prípustné odvolanie, ktoré je možné podať v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku , v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 367 ods. 1 CSP , ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd.